ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 290 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 17/30 ՅՈՒԼԻՍ 1902

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Ե. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել առ
Տնօրինութիւն ԱՐՇԱԼՈՅՍ *Լրագրի*
ԳԱՇԻՐԷ (*Եգիպտոս*)

Adresse:
E. TOROSSIAN
Direct.-propr. du journal Arménien
ARCHALOUYCE
LE CAIRE (EGYPTE)

ԱՐՇԱԼՈՅՍ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԵԴԻՊՏՈՍԻ ՀԱՄԱՐ
Տարեկան 100 թիւի հաւասր ոսկի դահ.....60
Վեցամս. 50 » » » » 35
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐ
Տարեկան Ֆրանք 20
Վեցամսեայ » 12

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆԸ ԿԱՆԽԻԿ
եւ Թղթատարի ծախքը
Խմբագրութեան վրայ է։

Խմբագրութեանս ուղղուած գրութիւնք
ետ չեն տրուիր։

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
Կանխիկ վճարելի են։

ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

"ԱՐՇԱԼՈՅՍ"-Ի

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱՑՈՒԱԾ Է

1902 ՕԳՈՍՏՈՍ 1 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ՅՈՒԼԻՍԻ ՎԵՐՋ 1903

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆԸ ԿԱՆԽԻԿ Է.

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻՆ ՀԱՄԱՐ

Միեւնոյն եռանդով, միեւնոյն յարատեւութեան առաջադրութեամբ՝ Չորրորդ տարեշրջանը սկսելէ առաջ՝ ընթերցողներուն ըսելու շատ բաներ կան... Եւ եթէ զանց պիտի ընենք այդ ամենը, պատճառները եւ նիւթերը չեն որ կը պակսին մեզի, այլ՝ մեր ըսելիքները այնչա՛փ յեղեղուած, ա՛յնչափ սովորական դարձած, հայ լրագրութեան առաջին սիւնակները ա՛յնչափ լայնանիստ գրաւած են, որ աւելորդ յոգնութիւն մը կը նկատենք դէպի յառաջդիմութիւն հրաւիրող այդ աղու ասացուածներուն մէկ հատիկն այս էջերուն մէջ փոխադրել։

Փարաւոնեան խստասրտութեան դէմ Մովսէսի հրաշալից պատիժները պէտք են մարմնչելու համար...։

Ինչ որ չենք ունենար, ունենալու մարմաջը մեզ կը տանջէ, եւ ինչ որ կունենանք, մեր ունեցած ըլլալու առաւելութիւնը ա՛յն աստիճան զմեզ կը չփացնէ որ մինչեւ չուայտութեան դուռը կը հասնինք։

Մօտաւոր անցեալին վրայ եթէ յետադարձ ակնարկ մը նետենք, եւ ո՛րչափ ալ հարեւանցի ըլլայ այն, շատ տխուր իրականութիւն մը կը պարզուի մեր աչքին առջեւ Եգիպտահայուն գրական կեանքին մասին։

Եգիպտահայը անցեալին մէջ ունեցա՞ծ է հայ Մամուլ։ (Տպագրական մեքենայ չ'հասկցուի· այստեղ ոչ մէկ հայ ունի անկէ)։

Մեր այս հարցումին չատերը հաստատական բառերով պիտի պատասխանեն, մէզի ներկայացնելով Նեղոս, Աւուառեճի, Ասպարեզ, եւ ի վերջոյ մեծափառն Փարոս... եւլն. հրատարակութիւնները· բայց պէտք է ըսել որ՝ ասոնցի մը նման հորիզոնին վրայ ասոնց երեւումն եւ վարկենական անհետացումը, ո՛չ միայն լրացած պակասի մը գոյութիւնը հաստատելու ուժը չունէին իրենց մէջ, այլ աւելի արմատացուցած են մերազնէից սրտին խորը ա՛յն տխուր գաղափարը թէ՝ Մամուլը Եգիպտոսի համար կեանք չունի եւ չ'կրնար ալ ունենալ...։

Մենք թողլով որ գեռ այդպէս մտածողները իրենց մտքին վիճած ծնունդը որոճան, կ'անցնինք աւելցնել թէ՝ այդ երեւցող աստղանման աստղերը ուրիշ բաներ չեն, եթէ ոչ՝ Եգիպտահայուն ամենակարեւոր եւ գլխաւոր պէտքերէն մին զօրաւոր չեչտերով արտայայտող երեւոյթներ։

Եւ կրնանք ըսել· ունինք այսօր։ Համբերելու, տոկալու եւ յարատեւելու սկզբունքները Արշալոյսին վրայ միացած, ոչնչացուցին, խորտակեցին ու քայքայեցին մտքերու մէջ կատուցուած այն հոյաչէն ամբարտակները, որոնք միայն ու միայն արգելքն հանդիսացած էին արդիւնաչատ Մամուլին գոյութեան։

Դարձեալ կը կրկնենք· ունինք այսօր։ Բայց գիտնանք ու ըմբռնենք անոր նշանակութիւնը, անոր ամէն կարգի հոգերը մէկ երկուքի վրայ չ'թողունք... չ'կարծենք երբէք թէ Արշալոյս թերթը, որ ամէն տղտղի բերաններու ըրած քննադատութիւններէն վեր է, օր մը չ'պիտի փնտռենք եգիպտահայ հորիզոնին վրայ՝ երբ անոր արդի վարիչները, պարզապէս չարաչար յոգնած, դադրած ու պարտասած քաշուելու ուզեն հրապարակէն· բայց մենք, Հայերս չատ լաւ սերտած ենք արդէն «Գինա՛ մեռիր եկուր սիրեմ»ը եւ մեր նկարագրին մէջ մեծ տեղ ունի այս ընթացքը։

Գիտենք մը սահմանափակ տողերու մէջ ընդարձակ տեսութիւններ կարելի չէ սեղմեցնել, Ուստի անոնց համառօտութիւնները ըսելով բաւականանանք։ Ինքնահաւանութիւն չունինք. միայն չենք ալ ներեր որ դատարկաբան ու պոռոտախօս կարգ մը ինքնահաւաններ ազատ ասպարէզ գտնեն ու չահագործեն հայ ժողովրդին բարեմտութիւնը. Թո՛ղ այդ մեր՝ եթէ կուզէք, աննեղելի յանդգնութիւնը ըլլայ, բայց չ'մոռնանք որ աչխատութեան բաժանումը չատ օգտակար սրդիւնքներ կրնայ առաջ բերել· մեզմէ եթէ աչխատութեան բարոյական բաժինը կը պահանջուի, մեր կողմէ ալ իրաւունք ունինք պահանջել պէտք եղած նիւթական քաջալերութիւնը. մին առանց միւսին կը կաղայ։

Արշալոյսի եռամեայ չրջանին բոլորովին ցոյց կուտայ թէ քաջալերուած է մասամբ իւիք, պէտք չկայ ուրիշ դատարկաբան խաբեբաներու նման այսինչ չափ բաժանորդաց թիւ մը ունինք յայտարարելով միայն պարծիլ· մեր ընթերցողները այդպիսիներուն յայտարարութեան ներկայած թիւերէն չատ ու չատ աւելի են, բայց դէպի լաւագոյնը զօրեղ քայլեր առնելու համար մեր ունեցած փափաքն ու եռանդը կը թելադրեն մեզ որ քիչ մը աւելի պահանջկոտ ըլլանք։ Լաւ բաները լաւ վճարումներով ձեռք կը բերուին։

Արդ՝ Արշալոյս առաջիկայ Շաբաթ օրուան թուով կ'սկսի իր Չորրորդ տարեշրջանը։ Եռամեայ չրջան մը բոլորեց նա՝ «յարատեւութեան» մրցանակը չահելու եւ տարակուսող մտքերը հանդարտեցնելու համար թէ՝ ստէպ առաւ-ֆիասկո՛ն են որ լրագրութեան պէս բարձր ու աղնիւ գործ մը իրենց քմահաճոյքներուն խաղալիկ կը դարձնեն, մինչդեռ այդպէս պէտք չէ որ ըլլար եւ հարկ էր մանաւանդ որ լրագրութիւնը միշտ իր բարձրութեան վրայ մնար ու կատարէր իրեն սահմանուած ազնիւ դերը· սակայն այդ թո՛ղ մեզմէ պահանջուի, եթէ...։

Ահա ինչո՞ւ Չորրորդ եւ անոր յաջորդող չրջաններուն մէջ ալ մեր միակ նպատակը յարատեւութիւնը պիտի ըլլայ, եւ սկզբունքը՝ Արշալոյսը պահել միշտ իրեն սահմանուած բարձրութեան վրայ· անտարակոյս լինելով թէ՝ մեր այս գովելի սկզբունքները պիտի յարգուին ու ըստ ամենայնի քաջալերուին այնպիսինները՝ որոնք փոխանակ օրհասական մը կամ գերեզմատան մը սեղանին վրայ ո՛ւ է կրքի թելադրութեամբ ֆըըբրի գիտողութիւններ ուղղելու, իրենց բարոյական՝ եթէ ունին, եւ նիւթական ուժերը միացնեն Թերթի մը հրատարակութեան պէս գժուարին գործի մը յաջողութիւնը կատարելապէս ապահովելու համար։

Ահաւասիկ մեր երկու խօսքը։ Մենք առանց դէս ու դէն ընկրկելու մեր գործը կը չարունակենք։

Գիտակցութեան պարտականութիւննէ այն որ մեզի կ'ստիպէ։

Ե.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ